

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан філологічного факультету

/Шумицька Г.В./

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	06 «Журналістика»
Спеціальність	061 «Журналістика»
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	061 «Журналістика» «Журналістика»
Освітня програма	«Журналістика»
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія соціального управління» для здобувачів вищої освіти галузі знань 06 «Журналістика», спеціальності 061 «Журналістика» предметної спеціальності 061 «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» освітньої програми «Журналістика».

Розробник: Тарасюк В.Ю кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики; Барчан О. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри журналістики, протокол № 7 від «05» березня 2021 р.

Завідувач кафедри Бідзіля Ю.М.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету протокол № 3 від «12» 03 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Шаркань В.В

_____, 20__ р.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 1	Рік підготовки: перший	
Загальна кількість годин – 105		
Кількість модулів – 1	Семестр: перший	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 42/14 самостійної роботи студента – 63/91	Лекції:	
	16	14
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	26	-
Форма підсумкового контролю: усний з елементами тестів	Самостійна робота:	
	63	91

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія соціального управління» є дати студентам знання про основні етапи розвитку управлінської думки та практики.

Окреслена мета НД передбачає виконання таких завдань: допомогти студентам оволодіти базовою термінологією з предмету; сприяти орієнтації в різноманітних управлінських теоріях, розумінню процесів соціального управління з урахуванням різних методів та механізмів соціального управління.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Журналісти-магістри застосовують здобуті знання з теорії соціального управління для потреб медіадіяльності. Цінується здатність виконувати складні завдання, пов'язані із застосуванням інноваційних підходів у галузі управління та професійних стандартів.

ЗК01. Здатність критично мислити, ґрунтовно аналізувати процеси масової комунікації, вміння формулювати висновки з реальними прогнозами.

ЗК02. На основі системних знань у сфері теорії управління вільно володіти понятійним апаратом, орієнтуватися в теоріях, концепціях, гіпотезах, пов'язаних із розвитком управління, та науково їх інтерпретувати.

ЗК03. Уміння критично та самокритично мислити;

ЗК06. Спроможність визначати, окреслювати та розв'язувати проблеми, вдаватися до обґрунтованих рішень.

ЗК07. Уміння діяти в колективі, брати на себе роль справжнього лідера, співвідносити власні та командні результати;

СК03. Уміння прогнозувати розвиток явищ, пов'язаних із управлінням. Визначати перспективні наукові напрямки щодо соціального управління, тенденції розвитку журналістики з огляду на управлінський досвід;

СК06. Уміти враховувати ризики в управлінні та впроваджувати методи безпекової діяльності ЗМІ.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Теорія соціального управління» є опанування навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП) «Бакалавр».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Володіти критичним мисленням, вирішувати актуальні для журналіста проблеми.	ПР02
Уміти застосовувати види, форми, методи, принципи соціального управління із використанням відповідного термінологічного апарату, адекватно реагувати на виклики сьогодення в галузі соціального управління.	ПР04
За рахунок отриманих знань уміти виходити з кризових ситуацій, які виникають у системі соціального управління.	ПР06
Поповнювати фундаментальні журналістські знання за рахунок знань зі сфери соціального управління.	ПР09
Засвоївши знання, застосовувати їх при написанні авторських робіт у сфері управління та журналістикознавства.	ПР13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Теорія соціального управління»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Уміти застосовувати знання з теорії управління для аналітичної діяльності, дослідження різного типу матеріалів, видань.	ПР02
Здобувачі журналістського фаху повинні засвоїти головні поняття з предмету, сучасні та історичні погляди на соціальне управління та застосовувати їх для реалізації практичних завдань, пов'язаних із управлінською діяльністю.	ПР04
Уміти розмежовувати соціальне управління та інші типи управлінської діяльності й бути готовим діяти за складних ситуацій.	ПР06
Розуміти роль соціального управління на сучасному етапі в умовах демократичного суспільства, уміти управлінськи діяти в медійній галузі.	ПР09
Використовувати знання з галузі соціального управління для написання різних видів журналістських робіт, зокрема публіцистичних і наукових.	ПР13

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У навчанні студентів викладач використовує арсенал методів: 1) які забезпечують вивчення навчальної дисципліни (словесні, візуальні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові, індуктивні, дедуктивні); 2) які стимулюють та мотивують навчально-наукову роботу студентів (навчальні дискусії, проблемні ситуації, професійно-орієнтовані ділові ігри, творчі завдання, пошук і дослідження); 3) які здійснюють контроль і самоконтроль у навчальній діяльності.

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання із «Теорії соціального управління» є: участь у лабораторних заняттях; виконання творчих завдань індивідуально та в команді; представлення дослідницьких проєктів, рефератів, наукових есе; залучення до дискусій; поточне усне та письмове тестування; модульні контрольні роботи; залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна або письмова з використанням таких видів: контрольна (самостійна) робота, підготовка наукової реферативної роботи, есе (статті), сценарію радіопередачі та презентації.

Форма модульного контролю: усна та письмова у вигляді модульної контрольної роботи.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік з елементами тестів формується на основі суми балів, які студенти набирають за результатами самостійної, індивідуальної роботи й підсумкової модульної контрольної роботи. Сума обраховується в діапазоні 100 балів з виокремленням середнього результату.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
8	8	8	8	9	9		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
презентація	1	10
реферат	1	10
сценарій радіопередачі	1	10
наукові есе /стаття	1	20
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка «відмінно» («А») – матеріал викладено зрозуміло, у повному обсязі, із застосуванням бездоганної мови, логічно послідовно, із чітким аналізом суті теми чи проблеми, правильним трактуванням журналістських понять, явищ, тенденцій. Притому наведено характерні приклади з практики та зроблено відповідні теоретичні висновки. При виконанні практичного завдання здобувач фаху демонструє системні знання, високий рівень творчого підходу.

Оцінка «добре» («В») – матеріал подано чітко, змістовно, із високим рівнем аргументації, практичні завдання виконані на високому рівні, однак дещо неповно, з логічними вадами викладу, окремими неточностями, поодинокими незначними помилками мовного плану.

Оцінка «добре» («С») – студент уміє ґрунтовно розкрити теоретичні питання, практичні завдання виконані відповідно до вимог, та помітні дещо серйозніші помилки, неточності.

Оцінка задовільно («D») – продемонстровано певний рівень знань, проте дещо поверхово, з очевидними помилками та неточностями логічного, мовного, наукового характеру, без урахування головних теоретико-практичних засад тощо.

Оцінка задовільно («E») – студент доволі посередньо розкрив теоретичні питання, а практичне завдання виконав, припустившись суттєвих помилок. Притому здобувач фаху стикається зі значними труднощами при досягненні мети.

Оцінка «незадовільно» («FX») – виклад матеріалу здійснено на елементарному рівні, фактично не за темою, неправильно, із великою кількістю суттєвих помилок, на низькому мовностилістичному рівні, без демонстрування прикладів і висновків, без урахування наукових засад. Практичне завдання майже не виконано.

Оцінка незадовільно («F») – її студент заслуговує, не засвоївши навчальний матеріал, продемонструвавши знання на спорадичному рівні, що не дає можливість висвітлити питання теми чи виконати практичні завдання. Фактично студент не продемонстрував елементарного рівня знань та практичних навичок.

Відповідно до контролю знань, студентам формується залікова оцінка у вигляді «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». У разі допущення до заліку студент має право підвищити оцінку шляхом складання випробування.

Шкала оцінювання: національна та ESTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ESTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Загальна кількість балів, яку може отримати студент – 100 балів. Вони досягаються шляхом сумування результатів оцінок за всі види робіт та виведення середнього арифметичного. Отримані бали переводяться також в оцінку за чотирибальною національною шкалою. «Відмінно» отримує студент за відмінне виконання роботи та відповіді без істотних помилок та огріхів (90-100 балів). «Добре» студент отримує якщо робота виконана правильно, але допущені незначні помилки, що істотно не впливають на результат контрольної роботи (74-89 балів). «Задовільно» отримує студент якщо робота виконана не в повному обсязі, допущена певна кількість помилок та неточностей, відсутні висновки за виконаними розрахунками (60-73 бали). «Незадовільно» студент заслуговує в разі допущення великої кількості помилок (менше 60 балів), що потребує додаткового опрацювання навчального матеріалу для отримання позитивної оцінки.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Вступ. Погляди на соціальне управління в контексті історичного часу. Соціальне управління і менеджмент як поняття в науковій думці. Актуальність теорії соціального управління в наш час. Пошук нової парадигми соціального управління.

Тема 2. Поняття про соціальне управління. Соціальне управління як особливий вид діяльності. Зміст управлінських відносин. Види соціального управління. Функції соціального управління. Принципи соціального управління.

Тема 3. Наука управління і передумови її виникнення. Наукове осмислення систем і процесів управління в Стародавній Греції. Проблема співвідношення права, влади і управління в давньому Римі. Питання управління в працях Середньовіччя та в подальші часи.

Тема 4. Основні теорії управління. Підходи до розгляду управлінської науки. Підхід із позицій виділення різних шкіл в управлінні в контексті розвитку теорії та практики управління. Класична (адміністративна) школа в управлінні. Школа людських стосунків (1930 – 1950 рр.) та поведінських наук (із 1950 р.). Кількісний підхід в управлінні. Внесок різних шкіл у розвиток науки управління. Процесний, системний та ситуаційний підходи в управлінні.

Тема 5. Форми управління суспільством. Поняття про традиціоналізм та легізм в управлінні суспільством. Система управління в контексті об'єктного та суб'єктного складу. Властивості державного управління. Засади здійснення державної влади. Проблеми легалізації та легітимації влади. Поняття про хибну легітимність і легалізацію. Висновки.

Тема 6. Сучасні тенденції розвитку управління. Становлення методології науки управління в контексті сучасних вимог до управління. Проблема хаосу і підходи до її вирішення. Формування нового підходу до управління. Управлінські моделі. Особливості американської, японської, західноєвропейської моделей управління.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	усього	у тому числі				
Лекції денна/заочна		Практичні семінарські	Лабораторні денна	Індивідуальна робота	Самостійна робота денна/заочна	
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Вступ. Погляди на соціальне управління в контексті історичного часу.	18/17	4/2		4		10/15
Тема 2. Поняття про соціальне управління.	19/18	2/2		4		13/16
Тема 3. Наука управління і передумови її виникнення.	16/17	2/2		4		10/15
Тема 4. Основні теорії управління.	16/17	2/2		4		10/15
Тема 5. Форми управління суспільством.	20/19	4/4		6		10/15
Тема 6. Сучасні тенденції розвитку управління.	16/17	2/2		4		10/15
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	105	16/14		26		63/91
Разом за семестр	105	16/14		26		63/91

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Вступ. Погляди на соціальне управління в контексті історичного часу.	4	-
2.	Поняття про соціальне управління.	4	-
3.	Наука управління і передумови її виникнення.	4	-
4.	Основні теорії управління.	4	-
5.	Форми управління суспільством.	6	-
6.	Сучасні тенденції розвитку управління.	4	-
Разом		26	-

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Вступ. Погляди на соціальне управління в контексті історичного часу.	10	15
2.	Поняття про соціальне управління.	13	16
3	Наука управління і передумови її виникнення.	10	15
4.	Основні теорії управління.	10	15
5.	Форми управління суспільством.	10	15
6.	Сучасні тенденції розвитку управління.	10	15
	Разом	63	91

6.5. Індивідуальні завдання

Студенти виконують різні види робіт, зокрема готують презентацію, сценарій радіопередачі, пишуть реферат, наукову статтю (есе).

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби, які використовуються при опануванні дисципліни, для перевірки знань студентів, охоплюють екранно-проекційну апаратуру та комп'ютерно-технічне устаткування редакції університетської газети «Погляд».

Крім того, у разі потреби додатково викладач залучає інше **обладнання** (зокрема, комп'ютерне обладнання навчального ТРЦ та кабінету мультимедійної платформи «Media Vista» (<https://mediavista.com.ua/about-us>) та **програмне забезпечення** (основне переінстальоване та ліцензійне програмне забезпечення для персональних комп'ютерів, надане у рамках міжнародного Проєкту ЄС Еразмус+ DESTIN (<http://destin.uzhnu.edu.ua/home-en/>)).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Кикоть В. Я., Грядовой Д. И. Социальное управление: Теория, методология, практика: монография. М.: Юнити, 2015. 311 с.
2. Социальное управление: Курс лекций / Ред. кол. В. С. Карпичев, Ю. В. Колесников, В. Л. Романов. М.: РАГС, 2000. 438 с.
3. Теорія соціального управління / Програма навчальної дисципліни // http://library.iapm.edu.ua/metod/2697_Teor_soc_upr.pdf.
4. Теорія управління органами внутрішніх справ: Підручник / За ред. канд. юрид. наук Ю. Ф. Кравченка // http://www.pravo.vuzlib.net/book_z1136_page_16.html.

Допоміжна література

1. Бурега В. Социально-адекватное управление: Донецк: Норд Компьютер, 2005. 170 с.
2. Ленков Р. В. Социальное управление в системе высшего образования: теория и методология. М.: ГУУ, 2013. 154 с.

3. Слепенков И. М. Гостенина, В.И. Социология управления: Учебное пособие. Стандарт третьего поколения. СПб.: Питер, 2013. 368 с.
4. Граждан В.Д. Социология управления. М.: КНОРУС, 2008. 512 с.
5. Кафидов, В.В. Исследование систем управления: учебное пособие для вузов. М.: Академический Проект, 2003. 160 с.
5. Кравченко А. И. Социология управления. М.: Академический проект, 2004. 1136 с.
6. Лапина С. В. Социология управления. Минск: Акад. управл. при Президенте Респ. Беларусь, 2006. 201 с.
7. Рейхерт Е. С. Социальное управление как особая разновидность управления. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sotsialnoe-upravlenie-kak-osobaya-raznovidnost-upravleniya/viewer>
8. Социология управления. Фундаментальное и прикладное знание / Отв. ред. А. В. Тихонов. М.: Канон-1, 2014. 559 с.
9. Тощенко, Ж.Т. Социология управления. Учебник. М.: Центр социального прогнозирования и маркетинга, 2011. 300 с.
10. Украинец П. П. Социология управления: учебно-методический комплекс для студентов факультета философии и социальных наук. Минск: БГУ, 2008. 327 с.
11. Фененко, Ю.В. Социология управления: Учебное пособие. М.: ПКЦ Альтекс, 2005. 236 с.
12. Щёкин Г.В. Теория социального управления: Монография. К.: МАУП, 1996. 408 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Сайт бібліотеки Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка: <http://www.journ.univ.kiev.ua/>
2. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Електронна бібліотека відділення журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет»: <http://www.mediazakarp.at.ua>
4. Сайт бібліотеки БДПУ: <http://bdpu.org/Library>
5. Загальний сайт Національної бібліотеки ім. В. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Сайт бібліотеки ім. Д.І. Чижевського: <http://library.kr.ua/>
8. Сайт Львівської ННБУ ім. В. Стефаника: <http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F>
9. Платформа Prometheus. URL: <https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2020/02/images.png>